

«Обирати треба рейтингові виші з доброю репутацією»,

– вважає ректор Львівського державного університету внутрішніх справ, генерал-майор міліції **Валерій СЕРЕДА**

Лариса МАРЧУК
(Львів)

Коли на Львівщині створювали добровільний батальйон патрульної служби міліції особливого призначення «Львів», ректор Львівського державного університету внутрішніх справ Валерій СЕРЕДА провів анкетування особового складу вишу щодо готовності офіцерів виїхати на передову. За вікном був травень 2014 року, події на Сході України загострювалися. Перші почали створювати добровольчі загони звичайні громадяни України – захисники за покликом серця. А що в міліцейському виші?

– Тоді половина особового складу університету на запропоноване анкетування не готова була дати відповідь. Друга ж половина заявила, що піде на війну, якщо рідня не заперечуватиме. А коли правоохоронці Львівщини вже створили свій перший батальйон добровольців із відставників, пенсіонерів, колишніх контрактників, серед них були й хлопці, які не служили в армії, то я відібрав лише шість офіцерів із вишу. Тоді я чітко сказав: офіцерові, який боїться взяти зброю та йти на війну захищати Батьківщину, не місце в університеті внутрішніх справ. З того часу багато змін відбулося в нашому виші.

Із батальйоном ми пройшли двомісячну підготовку на навчальній базі Львівського державного університету внутрішніх справ у Верещиці. Липень, серпень і вересень минулого року несли службу в зоні АТО.

– Війна змінює нас усіх. А чи є зміни у правоохоронних органах?

– Події, які відбуваються з нами і в нашій країні ось уже два роки, є тим лакмусовим папірцем, що вказав на всі вади у правоохоронних органах. Правоохоронці, котрі побували у зоні АТО і не просто побували, а вели бойові дії, гинули під «Градами», підірвалися на мінах, довели, що в нас є той потенціал, з яким можна реформувати систему правоохоронних органів. І ця реформа вже розпочалася одночасно з війною. Україна – унікальна держава, бо в жодній іншій країні реформування системи правопорядку не відбувалося в умовах війни.

Адже в зоні бойових дій, куди ми приходили з батальйоном, не було райвідділів, усі розбіглися, пішли до сепаратистів. Тож ми і воювали, і здійснювали охорону громадського порядку, і вживали заходів щодо за-

безпечення можливості проведення слідчих (розшукових) дій у виняткових обставинах війни. А це для нас, правоохоронців, неабиякий досвід, яким зможемо поділитися. До того ж, відновлюючи роботу міліції у Луганській та Донецькій областях, ми вже працювали по-новому. Бо кожним із нас керував дух патріотизму і відповідальності. Ми представляли вже нову міліцію, і це не перебільшення, бо я бачив і відчував, з якою віддачею працюють бійці.

Проте на війні проявляється все: і високе, і нище. Адже кожний правоохоронець має чітко сформовані для себе пріоритети і цінності, згідно з якими живе. У мирний час вони проявляються не так яскраво і швидко. Та оскільки всі події сьогодні відбуваються у прискореному темпі, то все таємне виходить на поверхню. І найперше – корисливість. Коли на

деяких ділянках припинялися бої і стало значно безпечніше працювати міліції, окремі правоохоронці виявляли бажання відвідати зону АТО у складі зведених загонів, щоб здобути статус учасника бойових дій, а з ним і пільги. На жаль, цей стереотип живучий.

– У нашому суспільстві він укорунився і є ґрунтом для корупції, хабарництва. Чи не так?

– Можливо, певною мірою. Але це не є базовою причиною процвітання корупції, хабарництва. Усі ми знаємо, що ніде, навіть у європейських державах, корупцію ще не подолали. Наш університет співпрацює з аналогічними вишами Польщі, Німеччини, Угорщини. Мої іноземні колеги розповідають про такі самі випадки корупції. Нещодавно ми в нашому виші провели міжнародну конференцію, де аналізували шляхи й методи подолання корупції. Вона там

Офіцери ЛьвДУВС повернулися додому після місячного відрядження у зону АТО. Серпень 2014 року

У зоні проведення АТО. Блокпост міста Лисичанськ. Серпень 2014 року

теж є, але з нею ведуть цілеспрямовану боротьбу. Й насамперед самі громадяни вважають ганебним і недостойним збагачуватися за рахунок вкраденого в інших. До того ж і суспільство, і влада не сприяють поширенню цієї хвороби. Навпаки, всі думають над тим, які умови створити людині на службі, щоб не спокушати її на хабар. Якщо є спокуса, то, як вважають мої іноземні колеги, 10 зі 100 осіб на неї поведуться. А тому треба унеможливити будь-яку спокусу, що призводить до зловживання службовим становищем, невиконання свого обов'язку, до думки одержати додаткову винагороду за свою звичну роботу. При цьому активно використовують різноманітні технологічні засоби. Я бачив, як у Відні патрульний поліцейський, проїжджаючи вулицею на мотоциклі, швидко фіксував неправильно припарковані машини, залишав наліпку на склі авто й так само швидко покидав це місце. Отже, порушення були зафіксовані й поповнили базу даних. І водії зобов'язані сплатити штраф. При тому жодного контакту між цими порушниками та поліцейським не відбулося.

Є багато запроваджених і дієвих методів, які унеможливають різні зловживання поліцейського на робочому місці, і їх варто запозичити в наших іноземних колег.

– А як в університеті внутрішніх справ упроваджуються нові методи навчання, що унеможливають хабарництво?

– Я відкрито розмовляв на тему хабарів із курсантами та студентами й наголошував: якщо ви боїтеся, що без хабара не складете іспит, то ви – раб; якщо ж вас відверто «розводять» на хабар, ви – лох; якщо ви справді хочете здобути знання і вчитись, а з вас вимагають гроші за іспит, є скринька – повідомте про побори листом.

Про старі й нові методи навчання. Викладач, який роками читає один і той самий конспект і переповідає закони, не піднімаючи очей до аудиторії, – це вже минуле. Викладач тим цікавий, що може вести діалог із ау-

диторією. А нове покоління курсантів відрізняється від тих, котрі навчалися п'ять–сім років тому. Вони прийшли до нас із високими балами ЗНО. Їм цікаво вчитись. І це показник того, що рейтинг вишу зростає. Вони активні, не бояться ставити запитання. Звісно, є й такі, що лінуються, але мають здібності, й наше завдання – їх стимулювати, «відкрити».

Тому сьогодні, у світлі реформи правоохоронних органів, перед викладацьким складом нашого вишу постали нові завдання. Передовсім міняти підходи до подачі навчального матеріалу. Я готуюся до спілкування з аудиторією, постійно переглядаю в Інтернеті новини за своєю темою, бо знаю, що можуть бути запитання. А частина викладачів, аби не втратити авторитету, бояться запитань від аудиторії і виголошують монолог з конспекту. Звичайно, треба подати й теоретичний матеріал, але його курсант може прочитати самостійно. Головне сьогодні – діалог із аудиторією, під час якого викладач має пропонувати ситуативні моделі, наводити приклади з практики й давати можливість усім включатися у процес мислення і пропонувати власні варіанти. У таких випадках я використовую візуальний матері-

ал – уривки з мультфільмів, кінострічок. Бо сьогодні це потреба часу. Тож для курсантів практичні заняття і тренінги – саме ті методи, які сприяють засвоєнню теоретичного матеріалу.

– Чи є у виші матеріальне заохочення для викладачів?

– Ми збільшили фонд заробітної плати з метою виплати надбавок для тих викладачів, які працюють «на віддачу» своїх знань та вмінь: мають додаткові заняття, ведуть гуртки, пишуть посібники, підручники, використовують мультимедійні засоби, подаючи матеріал, що свідчить про постійний їхній розвиток, який сприяє динаміці навчального процесу у виші. Вчена рада має цілу низку показників, за котрими визначає рейтинг викладача, що впливає на його платню. Оскільки ми встановили три категорії оплати праці викладачів, то маємо здорову конкуренцію. Вчена рада визначає також порядок і доцільність друку коштом вишу книжок, посібників, підручників для навчання. Оскільки в нас є своя друкарня, то все нове, щойно надруковане завжди доступне нашим курсантам і слухачам.

– А як щодо навчання курсантів Львівського університету внутрішніх справ у аналогічних вишах за кордоном?

– Ми з іноземними колегами вже не раз обмірковували в університеті таку можливість. Це навчальні заклади в Німеччині, Австрії, США. Найреальнішу модель розробляємо з американцями. Докладно про неї не розповідатиму, але скажу: наступного року ми її впровадимо. І це реально тому, що основне матеріальне навантаження готові нести батьки, котрі вважають, що найкращі інвестиції, які вони мають можливість зробити, – це освіта дітей. Така позиція мене радує, бо свідчить про високий рівень свідомості громадян країни. І, навпаки, мені відомі факти, коли батьки, маючи кошти, шукають дешеву форму оплати юридичного навчання за принципом: аби диплом був, а там десть влаштується. Країні ж потрібні хороші фахівці, й обирати треба рейтингові виші з доброю репутацією.

Бійці батальйону «Львів» проходять вишкіл у НТЦ «Верещиця». Червень 2014 року